

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Sanctuarium Crucis Et Patientiae Crucifixorum Et Cruciferorum

Bivero, Pedro de

Antverpiæ, M.DC.XXXIV.

Emblematica Imago XXIII. S. Theodori Ducis Crucifixi Explicata.

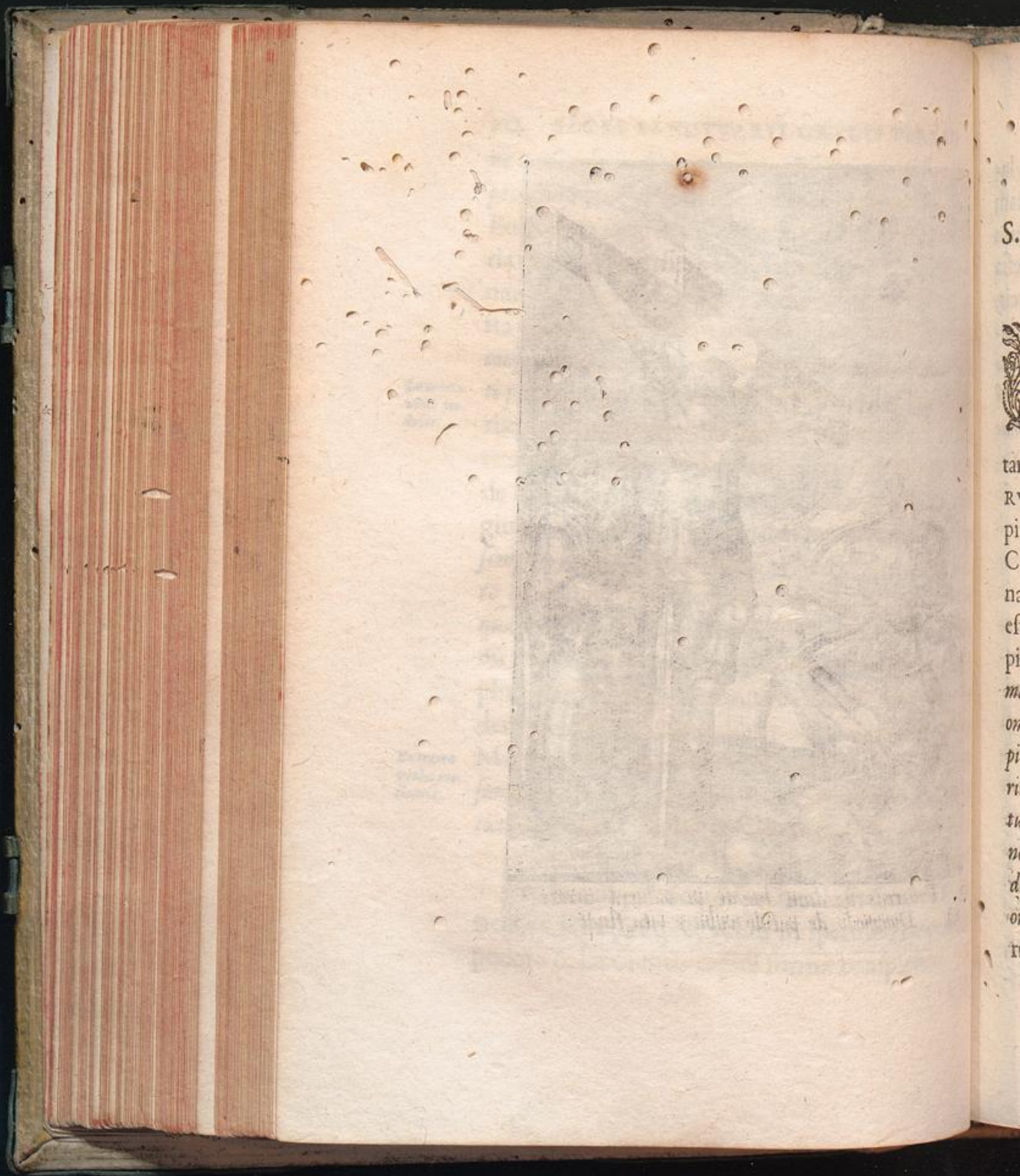
[urn:nbn:de:hbz:466:1-47616](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47616)

23. *Fumereas aedum lunate in vulnera taxos;
Dummodo de patalo vulnere vita fluat.*

Quarantena
viciis
EPI
8

II.
adduc
gratia
belen
t con
enite
m tog
praj
na glo
aureo
s Or
us elo
quop
facit
id tam
o exp
trium
c eun
o Le
a fati
m Vis
HEO
tis su
EM

S.
tar
R
pi
C
na
ef
pi
m
on
pi
ri
tu
n
d
on
r

EMBLEMATICA IMAGO. XXIII.
S. THEODORI DVCIS CRVCIFIXI
EXPLICATA.

ANCTVS THEODORVS Dux & martyr Meraph. Nicenhor. Martyrol.
sub Licinio Imperatore, delatus quod
pauperibus fracta idola distribuisset, elatus in crucem, sagittis transfixus, capite tandem truncatus in caelum receptus est. THEODORVS crucifixus pro CHRISTO, & pro CHRISTO capite plexus, ornamentum suum amisit, vt ab eodem CHRISTO in caelestibus ornaretur. Quò maior ornamenti iactura in terris, eò maior ornatus in caelis est. Pertinet huc quod Serm. 20. in Psalm. 118. de capitis portione affirmat Ambrosius: *Caput est, vt formam generis humani consideremus, quod fouet membra omnia, & dirigit, atque implet sensibus; sensus enim sapientis in capite est. Inde ductus venarum, meatusque spiritus, sanguinis vires, & totius corporis partes deriuantur. Lustrat omnia, ornat omnia. Sublato capite corpus sine nomine est, non agnoscitur, nec vlla superest vsura viuendi. Propterea, qui in aliquo damnantur crimine, eò quòd ornamentum est totius corporis, capite abdicatur. Miserum sine capite corpus, totum informe, totum indecorum*

decorum est. Magna & summa miseria, ingens labor, cum corpus Reipublicæ, exercitus, & etiam domus sine capite est, ac truncum è cruce priuatum regimine pendet. Hunc eundem laborem Ecclesiæ experta est, cum CHRISTVS eius sponfus defectus cuius defectum plorans & lamentans Ieremias, clamabat: *Recordare Domine, quid acciderit nobis, intuemur & respice opprobrium nostrum. Hereditas nostra versa est ad alienos, domus nostra ad extraneos. Pupilli facti sumus absque patre, matres nostræ quasi viduæ. concludit: Quid cidi corona capitis nostri.*

*Composita
crucis Ec-
clesiæ &
Theodori
Artificum
patientia
in iactura
superioris.
Thren. 3, 1.*

CRUX THEODORI, CRUX amissi capitis regentis.

*Instrumen-
tum artis
benè vi-
uendi.*

CORPUS, si capite careat, cunctis opprobriis exponitur: sic exposita sine viro mulier, sine Deo exercitus, sine Principe Respublica, quibus omnibus dira ac dura crux ista est. Quam ob rem septem illæ mulieres Rempublicam Hebræorum adumbrantes, nec pares crucem ferendo, apprehenderunt virum vnum, atque dixerunt: *Panem nostrum comedemus, & vestimentis nostris operiemur, tantummodo innocetur nomen tuum super nos, aufer opprobrium nostrum.* Hoc idem periculum, hoc discrimen imminere solet Reipublicæ, cum Princeps officio suo non vacat.

I sai. 4, 1.

gubernationem deserit, ac publica negotia quasi aliena omittit, arma non attendit, nec curat. Clammat populus, nec Princeps audit. Clamores verò populi Deus non respuit, prouidebit de capite, totumque Reipublicæ corpus, ne pereat, ipse seruabit. Et quidem THEODORVS Dux, & qui similis illi est, non carent optimo capite, si Deum apud se habent, quemadmodum de recta viuendi ratione monet Ephræm: *Quemadmodum inter corporis tui membra nullum est tibi præstantius capite, & siue lapide, siue claua, siue etiam gladio petaris, reliqua tui corporis membra obiciis, vt iectum à capite repellas, certò sciens te absque illo non posse viuere; ita rebus tibi anteponenda est omnibus fides sanctæ & consubstantialis Trinitatis, quòd sine ea vitam, que verè vita sit, viuere nemo queat.*

CRUX THEODORI, CRUX ægrotantis.

Humana vita species militiæ est, in qua ductum suum gerit caput, quod imperat, ordinat & disponit ceterorum aciem membrorum. Quòd si ingruente & simul sæuiente infirmitate, suo officio & simul functionibus caput priuetur, corpus totum quasi truncum est: lecto affixum, ictibusque dolorum transfixum refert Ducis THEODORI corpus, quod truncum capite in cruce apparet.

E c

Cùm

*Instrum-
entum cuius
benè mo-
riendi.*

Cum caput suis functionibus caret, iam desit esse
 rogandusque corde CHRISTVS, vt vices capitis ge-
 rat. Dicit æger: Rex gloriose, qui caput omnium
 gentium es, adesto mihi ægrotanti, vt qui functio-
 nibus capitis sum omnino destitutus, à te, qui
 meum caput es, non destituatur, sed instituat, qui
 pacto corpus infirmum regere ac moderari valeat.
 Ergo, cui forma huius regiminis desit, quæ in capite
 constituta est, *cor suum dabit in similitudinem patris*
re, & eam sibi formam resumet, & loco capitis sub-
stituatur, quam assignat Ambrosius lib. i. de Iacob &
vita beata, cap. 8. Illam formam iusti quis abnuat, vt non
metuat, nihil reformidet, nisi virtutis dispendia, aliorum
que vanas formidines comprimatur, quas habeat è pericu-
lorum sollicitudine, mortis timore, corporis infirmitate, &
doceat dissolui in corpore, & cum CHRISTO esse melius.
vt ostendat, quia merita non impediuntur debilitatibus
corporis, sed augentur. Augentur capitis ipsius dimi-
nutione, si tamen non minuatur, sed potius crescat
patientia, in qua salus & vita animarum sita est, de-
cente CHRISTO: In patientia vestra possidebitis animas
vestras. Serpens, cuius tota vita pendet à suo capite,
 illud omnibus modis seruat, & reliquum corpus
 periculis opponit & obiicit; patiens verò ægrotans
 cum non tam à capite quàm à virtute patientiæ pen-
 det.

Eccli. 73,
28.

Luc. 21,
19.

dere sciat salutem suam, more THEODORI, non capitis, sed patientiæ potius sedulam curam habeat. Nihil metuat, nihil reformidet nisi virtutis dispensanda. Cùm è duobus vnum amittere debeat quis, vel caput corporis, vel virtutis ac patientiæ iacturam facere, præstat caput amittere, quàm virtutem perdere patientiæ, quandoquidem sine capite vita animæ stare potest, sine patientia verò stare nequit, cùm dixerit CHRISTVS: *In patientia vestra possidebitis animas vestras.* Luc. 21, 19.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, qui caput est corporis Ecclesiæ suæ, defecit in passione sua, cuius memoria recolitur in Eucharistia, & in ea destitutus capite subuenit. Nec solùm Sacramentum condidit, vt mæstos de absentia sui consolaretur, sed etiam tristes de amissione chari sui superioris recrearet. Quisquis boni sui rectoris iacturam fecit, reficiat se venerabili Sacramento, & semel refectus dicet: *Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco pascuæ ibi me collocauit.* Psal. 22, 1. Siue caput politicum desit, siue naturale caput deficiat, cuius regimine corpus gubernatur & administratur, nihil refert, si sacra Hostia sumatur, qua dignè sumpta, viuimus in CHRISTO,

E c 2

mo-

mouemur & sumus. Vivimus, ne vniquam pereamus; mouemur, ne vniquam deficiamus; sumus, ne vniquam emoriamur. Quod si agamus iam animam, & omne subsidium deficiat, quod nobis ministrarum rectores animarum subministrabant, & tenus omnis, qui residet in capite, desit, nihil nobis deerit, cum adsit Deus, quem, Viaticum sumendo, accepimus, & capitis loco illum elegimus, in nos difficili mortis hora, qua cessat humanum penitus gubernaculum, ipse nos regat, ipse nos gubernet. Hinc pulchrè S. Dionysius sacram hanc communionem & synaxim *Sacramentum Sacramentorum* & spiritale nostrum *caput* appellat, dicens: *Ceterorum Hierarchicorum symbolorum participationibus ex diuinis huius perfectiisque muneribus accedere consummationem.* Et paulò post ibidem ait: *Finis autem omnium est, & caput, cum eum qui initiatur, precipuorum mysteriorum participem efficiat.*

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia,
corona aurea & laureola.

Honor alie
artem bene
viviendi & moriendi
Colof. 1,
18.

Capitis mystici ablatio tolerata propter Deum secum martyrium affert. Haud dubiè **CHRISTVS** (de quo testatur Apóstolus, *Ipse est caput corporis Ecclesie*) cum sacra presentia moriens Ecclesiam suam

suam priuauit, martyrio illam addixit. Eapropter, cum totius Ecclesiæ forma virgo MARIA foret, ex sancta Crucis passione euasit Regina martyrum, sic & ipse CHRISTVS gloriosus Rex Martyrum extitit. Corpori itaque mystico mystici capitis amissio similis martyrio est, & idcirco cum populus Turo- nensis priuandus esset Præsule suo Martino, dixe- runt discipuli: *Cur nos, pater, deseris? aut cui nos de- solatos relinquis? inuadent enim gregem tuum lupi rapa- ces. Inuadent lupi, gregem tuum mactabunt, & di- ro martyrio afficient.*

Cum caput mysticum Ecclesiæ Ecclesiam suam reliquit, vt de mundo ad Deum Patrem transiret, & in cælum ascenderet, magna fuit occasio gau- dendi, cum dixerit ipse: *Vado parare vobis locum.* Ioan. 14, 2. cum cælestem parauit, coronas & corollas adapta- uit. Magna fuit causa gaudendi, cum Serm. 1. de Ascens. annuntiauerit Leo: *Quia igitur CHRISTI ascensio, nostra est prouectio, & quò processit gloria capi- tis, eò spes vocatur & corporis: dignis, dilectissimi, exul- temus gaudiis, & pia gratiarum actione letemur. Hodie enim non solum paradisi possessores firmati sumus, sed et- iam cælorum in CHRISTO superna penetrauimus.* Magna hæc consolatio est, cum sanctum moritur caput, Princeps, aut pastor in regnum cælorum vocatur;

vt in eius prouectione, & simul coronatione corpus mysticum, quod in terris deserit, assumatur sursum in ipso, & in ipso tamquam in suo capite coronam gloriae recipiat. Ergo, vt ceteri commilitones sequerentur Ducem suum, proximus mortuus THEODORVS in hæc verba illos monuit: *Fraterne succedite Licinio, est enim minister patris sui diaboli, & me de cetero oportet ire ad Dominum meum.* Deinde cruce sacra se obsignauit, & plexus capite, victoriam martyrij sui consummauit.

Laureola
in figura
luculenta su-
periorita-
tis.
Extrema
verba mo-
rientis.

Prodeat in publicum spectaculum sanctus THEODORVS miles; in quo, veluti in speculo, ferentis CHRISTI militiam & morbi malitiam forma conspicitur.